

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Кафедра педагогіки та психології
Pedagógia és Pszichológia Tanszék

“ЗАТВЕРДЖУЮ / JÓVÁHAGYOM”
Завідувач кафедри
Tanszékvezető

 Біда Олена Анатоліївна
„ 25 ” _____ серпня 2021р.

“ПОГОДЖУЮ / ELLENJEGYZEM”
Гарант освітньої програми

 Біда Олена Анатоліївна
„ 25 ” _____ серпня 2021р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК
(назва навчальної дисципліни / a tantárgy neve)

ступінь вищої освіти/felsőoktatás szintje: магістр
галузь знань/képzési ág: 01 Освіта/Педагогіка
освітня програма / képzési program: 013 Початкова освіта

Розробники програми / A program kidolgozói: Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки та психології

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 1 від „ 25 ” _____ серпня _____ 2021 року
Jóváhagyva a Pedagógia és Pszichológia Tanszék ülésén
_____ 2021. augusztus 25. _____ -án, jegyzőkönyv száma: 1 _____

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань практик освітньої програми 013 Початкова освіта.

Графік проведення практик

Назва практики	Терміни проходження
Психолого-педагогічна практика в початковій школі	2 семестр, I курс 3 тижні
Виробнича практика	3 семестр, II курс 5 тижні
Переддипломна практика	4 семестр, II курс 2 тижні

Мета та завдання практик

Психолого-педагогічна практика в початковій школі (2 семестр, I курс 3 тижні)

Головною *метою* педагогічної практики є – практична підготовка магістрів до навчальної, виховної, методичної та організаційної діяльності в закладах загальної і спеціалізованої середньої освіти; формування їхньої фахової компетентності в закладах освіти.

Основними *завданнями* психолого-педагогічної практики є:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання за фаховими та педагогічними дисциплінами, їх практичне застосування в закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти;
- формування практичних умінь навчальної, виховної та дослідницької роботи зі школярами;
- ознайомлення зі структурою й особливостями функціонування закладів середньої освіти I-III ступеня, їх методичним та матеріально-технічним забезпеченням;
- ознайомлення з досвідом роботи класовода, з вихованцями та їхніми батьками;
- формування почуття відповідальності за власну педагогічну діяльність;
- оволодіння вміннями педагогічного спілкування, організації і проведення виховної роботи, складання методичної розробки виховного заходу;
- складання психолого-педагогічної характеристики учня;
- проведення різних типів уроків з окремих предметів та позакласних занять;
- добирати та доцільно використовувати на уроці активні форми і методи роботи з молодшими школярами;
- спостерігати і аналізувати освітній процес;
- вивчати вікові та індивідуальні особливості учнів, здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів;
- вести щоденник педагогічної практики;
- формування у студентів стійкого інтересу до обраної професії;
- стимулювання студентів до вивчення спеціальних та педагогічних дисциплін, необхідних для здійснення професійної діяльності.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Удосконалення навичок застосування інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК11. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.
- ЗК13. Здатність спілкуватися державною мовою.
- ЗК14. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

- ЗК15. Здатність працювати самостійно й автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість.
- ЗК16. Здатність до оволодіння сучасними знаннями для самовдосконалення й розвитку загальної та професійної культури.

Фахові компетентності

- ФК-5. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
- ФК-6. Здатність здійснювати партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).
- ФК-8. Здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організувати їхню самостійну, пошукову роботу, розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності; організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом і учасниками освітнього процесу.
- ФК-9. Здатність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик.
- ФК-10. Здатність надавати методичний супровід освітньої діяльності початкової школи, застосування новітніх методик у початковій школі, здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики в освітній діяльності.
- ФК-13. Здатність генерувати нові ідеї та креативність у професійній сфері; супроводжувати впровадження в освітню програму нових методів навчання в початковій освіті угорськомовних меншин; взаємодія з соціальними інститутами, зокрема з іноземними, щодо створення системи забезпечення якості освіти; здатність до вивчення потенційних можливостей і специфічних культурних потреб учнів, реалізації індивідуальних програм супроводу.
- ФК-15. Здатність розробляти та реалізовувати стратегії, тактики й техніки взаємодії з людьми, що засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень, організувати спільну діяльність для досягнення суспільно значущих цілей, орієнтованих на прогрес.

Програмні результати практики

- ПРН-4. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти за напрямками, обумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи та практичного психолога.
- ПРН-5. Володіти знаннями про організацію методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; уміньми організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів.
- ПРН-6. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу в закладі загальної середньої освіти; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес.
- ПРН-7. Володіти уміньми і навичками забезпечення організації освітнього процесу в навчальному закладі загальної середньої освіти з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу в умовах двомовного середовища.
- ПРН-8. Демонструвати уміньми і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу вчителям за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, готувати й проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та інші заходи методичного спрямування. Організувати роботу методичного об'єднання, методичної ради загальноосвітнього навчального закладу.
- ПРН-9. Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі освітнього процесу і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

- ПРН-12. Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи, інспектора, уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

- ПРН-14. Наявність умінь для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення, самореалізації.

- ПРН-17. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

- ПРН-18. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

- ПРН-19. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень .

- ПРН-20. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Виробнича практика (3 семестр, II курс 5 тижні)

Виробнича практика з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за своїм змістом має сприяти поглибленому вивченню професійної діяльності вчителя початкової школи на основі засвоєних теоретичних знань із дисциплін психолого-педагогічного циклу, фахових дисциплін і методики їх навчання, сформованих знань, умінь і навичок з виховної роботи.

Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь здобувачів вищої освіти, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Метою виробничої практики є оволодіння здобувачами вищої освіти системою компетентностей для виконання комплексу функціональних обов'язків учителя початкової школи; поглиблення і закріплення теоретичних знань з педагогіки та методик початкового навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у ЗВО та застосування їх під час виконання конкретних педагогічних завдань у школі; формування і розвиток у майбутніх учителів педагогічної майстерності під час виконання ними обов'язків вчителя-класовода; виховання інтелектуальних, моральних, естетичних та інших якостей, інтересу і любові до обраної професії, потреби до самоосвіти, вироблення творчого, навчально- і науково дослідницького підходу до педагогічної діяльності; вдосконалення організаторських, комунікативних, дослідницьких умінь та навичок.

Завдання практики:

- подальший розвиток і вдосконалення загальнопедагогічних умінь та навичок;
- формування специфічних професійно-педагогічних умінь учителя-класовода;
- формування умінь відбирати навчальний матеріал, обґрунтовано вибирати і застосовувати різноманітні форми і прийоми навчання, технічні засоби навчання;
- застосування і поглиблення знань, набутих в процесі навчання у ЗВО, інтеграція знань з психолого-педагогічних і спеціальних дисциплін;
- знаходження шляхів педагогічно правильного розв'язання завдань виховання на уроках і в позакласній роботі;
- вироблення педагогічного такту і вміння тримати себе в дитячому колективі;
- формування творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- добирати та реалізовувати різноманітні методи і прийоми, спрямовані на творче розв'язання завдань всебічного розвитку і виховання учнів молодшого шкільного віку в сучасних умовах;
- опанування способами різнобічного вивчення особистісних проблем з метою їх подальшого розв'язання (постановка гіпотези, підбір методів дослідження та їх аналіз);

- набуття умінь розробки корекційно-відновлювальних та розвивальних програм (визначення змісту, етапів психокорекції, їх планування та організація);
- оволодіння деякими прийомами та методами корекційно-розвивальної роботи в кожному конкретному випадку в різних вікових групах;
- формування творчого дослідницького підходу до професійної діяльності, набуті досвіду планування та організації дослідження;

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Навички застосування інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК11. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.
- ЗК13. Здатність спілкуватися державною мовою.
- ЗК14. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК15. Здатність працювати самостійно й автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість.
- ЗК16. Здатність до оволодіння сучасними знаннями для самовдосконалення й розвитку загальної та професійної культури.

Фахові компетентності

- ФК-5. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
- ФК-6. Здатність здійснювати партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).
- ФК-8. Здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організувати їхню самостійну, пошукову роботу, розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності; організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом і учасниками освітнього процесу.
- ФК-9. Здатність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик.
- ФК-10. Здатність надавати методичний супровід освітньої діяльності початкової школи, застосування новітніх методик у початковій школі, здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики в освітній діяльності.
- ФК 13. Здатність генерувати нові ідеї та креативність у професійній сфері; супроводжувати впровадження в освітню програму нових методів навчання в початковій освіті угорськомовних меншин; взаємодія з соціальними інститутами, зокрема з іноземними, щодо створення системи забезпечення якості освіти; здатність до вивчення потенційних можливостей і специфічних культурних потреб учнів, реалізації індивідуальних програм супроводу.
- ФК-15. Здатність розробляти та реалізовувати стратегії, тактики й техніки взаємодії з людьми, що засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень, організувати спільну діяльність для досягнення суспільно значущих цілей, орієнтованих на прогрес.

Програмні результати практики

- ПРН-4. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти за напрямками, обумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи та практичного психолога.
- ПРН-5. Володіти знаннями про організацію методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; умінь організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів.

- ПРН-6. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу в закладі загальної середньої освіти; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес.

- ПРН-7. Володіти вміннями і навичками забезпечення організації освітнього процесу в навчальному закладі загальної середньої освіти з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу в умовах двомовного середовища.

- ПРН-8. Демонструвати вміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу вчителям за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, готувати й проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та інші заходи методичного спрямування. Організовувати роботу методичного об'єднання, методичної ради загальноосвітнього навчального закладу.

- ПРН-9. Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі освітнього процесу і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

- ПРН-12. Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи, інспектора, уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

- ПРН-14. Наявність умінь для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення, самореалізації.

- ПРН-15. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

- ПРН-16. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

- ПРН-17. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

- ПРН-18. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

- ПРН-19. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень .

- ПРН-20. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Переддипломна практика (4 семестр, II курс 2 тижні)

У системі підготовки фахівців особлива місія покладається на практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка є зв'язуючою ланкою між теоретичним навчанням і самостійною роботою студентів. Практики є завершальним етапом професійної (практичної) та наукової підготовки студентів за ОП Початкова освіта за другим (магістр) рівнем вищої освіти; важливою і невід'ємною складовою частиною освітнього процесу з підготовки фахівців.

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з усіх дисциплін навчального плану, доповнення фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи. Переддипломна практика студентів, яка проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи, є заключною ланкою практичної підготовки фахівців, зокрема магістрів педагогічної освіти, формує розуміння важливості педагогіки в регіональних дослідженнях. Головна мета – застосування педагогічних знань для вирішення конкретних практичних завдань в рамках виконання кваліфікаційної

роботи магістра.

Основними завданнями переддипломної практики є:

- формування навичок самостійного вирішення практичних завдань, здатності до креативного критичного мислення тощо;
- поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих студентами протягом усіх років навчання у ЗВО, підготовка до самостійної, пошукової роботи в галузі педагогіки та методидики початкової освіти;
- поглиблення навичок самостійної дослідницької роботи та навичок роботи із довідковою та спеціалізованою літературою;
- розвиток у студентів здатності вирішувати дослідницькі (практичні та теоретичні) задачі в галузі педагогіки та методидики початкової освіти;
- практичне використання сучасних технологій, методів та методик комплексних психолого-педагогічних досліджень;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- накопичення досвіду самостійної роботи згідно вибраного фаху;
- збір та опрацювання фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи;
- завершення роботи над дипломним дослідженням, оформлення кваліфікаційної роботи та представлення її на попередньому захисті.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК4. Навички застосування інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї.
- ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.
- ЗК12. Здатність до іншомовного спілкування в конкретних сферах і ситуаціях.
- ЗК13. Здатність спілкуватися державною мовою.
- ЗК14. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК15. Здатність працювати самостійно й автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість.
- ЗК16. Здатність до оволодіння сучасними знаннями для самовдосконалення й розвитку загальної та професійної культури.

Фахові компетентності

- ФК-3. Здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток психолого-педагогічних процесів у системі початкової освіти та підвищення професійної майстерності вчителя.
- ФК-4. Здатність формулювати нові гіпотези та наукові завдання, вибирати належні напрями й методи для їх розв'язання, з огляду на наявні ресурси, готовність застосовувати знання про сучасні методи дослідження.
- ФК-8. Здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організовувати їхню самостійну, пошукову роботу, розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності; організовувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між учасниками освітнього процесу.
- ФК-9. Здатність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з педагогічних дисциплін, предметних методик.
- ФК-12. Здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.

- ФК-14. Здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості, володіння культурою спілкування рідною, державною та однією з іноземних мов.

Програмні результати практики

- ПРН-10. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.

- ПРН-11. Виявляти та формулювати проблеми, визначати об'єкт та предмет дослідження, формулювання мету та гіпотезу дослідження, визначати основні поняття; володіння методами збирання даних відповідно до гіпотез, створення масивів емпіричних даних, опрацювання різноманітних джерел повідомлень тощо, повага авторських прав; підбирати і використовувати універсальні та спеціальні методи дослідження; створювати, передавати та упроваджувати результати дослідження у практику.

- ПРН-14. Наявність умінь для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення, самореалізації.

- ПРН-15. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

- ПРН-16. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

- ПРН-17. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

- ПРН-18. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

- ПРН-19. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень .

- ПРН-20. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Організація практик та зміст навчальної діяльності студентів-практикантів

Психолого-педагогічна практика в початковій школі (2 семестр, I курс 3 тижні)

Зміст практики

- Знайомство з навчально-матеріальною базою школи, педагогічним, учнівським колективом;
- Знайомство з організацією позакласної виховної практики класу, групи продовженого дня, з планами виховної роботи;
- Складання календарного плану-графіка роботи практиканта;
- Оволодіння методами і прийомами вивчення вікових і індивідуальних особливостей школярів;
- Підготовка та проведення виховних заходів;
- Участь у підготовці батьківських зборів, засідань батьківського комітету класу, відвідування учнів у сім'ї, разом з класоводом;
- Написання психолого-педагогічної характеристики на одного з учнів класу;
- Індивідуальна робота з невстигаючими та «важкими» учнями;
- Спостереження та проведення гурткової роботи з учнями, суспільно-корисної праці.
- За період практики студент проводить 15 пробних уроків.

Організація практики

Для проходження даного виду практики група студентів (10 осіб) ділиться на 2 підгрупи по 5 осіб. Студенти проводять різні типи уроків згідно календарно-тематичного плану. У групі один студент

проводить пробний урок, а решта 4 ведуть спостереження.

Кожна група закріплюється до конкретного вчителя класу початкової освіти і виконують весь об'єм роботи передбаченого програмою психолого-педагогічної практики.

Контроль з питань організації та методики проведення навчально-виховної роботи в класі здійснюється вчителями початкових класів та керівниками груп практикантів.

Студент проводить різні типи уроків згідно календарно-тематичного плану у присутності вчителя фахівця. Аналіз і оцінювання окремих уроків, виховних заходів проводяться у присутності керівників практики ЗУІ ім. Ф. Ракоці II.

Протягом психолого-педагогічної практики кожен практикант веде щоденник, в якому щоденно фіксує зміст з усіх видів проведеної роботи згідно плану практики.

Підведення підсумків практики

Захист педагогічної практики відбувається в формі короткої доповіді здобувача вищої освіти, групового керівника. Оцінювання практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно шкали оцінювання ECTS. Оцінка за проходження практики виставляється згідно критеріїв.

Перелік звітної документації:

- загальна форма звітності за практику – це подання письмового звіту, який підписаний здобувачем вищої освіти, керівником практики;
- звіт разом з іншими документами подається на перевірку керівнику – методисту, за якими закріплений здобувач вищої освіти;
- звіт має містити відомості про виконання усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції;
- захист результатів практики відбувається на засіданні комісії у присутності керівника практики, викладачів фахових методик. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписом групового керівника;
- підсумкова конференція проводиться після закінчення практики;
- підсумки проведення практики та загальні підсумки обговорюються на засіданні кафедри;
- після закінчення практики здобувачі вищої освіти повинні здати керівнику групи звітну документацію.

Загальна оцінка підсумків роботи студента-практиканта уміщує сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики (характеристика керівника практики);
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;
- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентам психолого-педагогічної практики у початковій школі оцінюється так: **зараховано** або **не зараховано**.

Оцінювання здійснюється за такими показниками:

Зараховано – виконання програми практики та дотримання режиму практики відмінне, добре та задовільне, виконаний обсяг годин та навчальних занять, отримання позитивного відгуку керівника від бази практики; ведення щоденника регулярне; якісне та своєчасне оформлення звіту; обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту;

Не зараховано – виконання програми практики та дотримання режиму практики недбале, виконаний неповний обсяг годин та навчальних занять, отриманий негативний відгук керівника від бази практики; ведення щоденника нерегулярне; неякісне і несвоєчасне оформлення звіту; необґрунтованість, нелогічність, непереконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту.

	Показники якості виконаних завдань практики	Бали
.	Виконання програми практики та дотримання режиму практики	10

Якісне оформлення і ведення щоденника	10
Виконаний обсяг годин та навчальних занять	10
Рівень позитивного відгуку керівника від бази практики	5
Якісне оформлення звіту про проведену роботу згідно вимог	20
Своєчасна здача документації практики згідно вимог	5
Захист практики (обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту)	40
Всього:	100

Студент, який не виконав вимог практики або при повторному проходженні практики отримав у комісії незадовільну оцінку, відраховується з числа студентів інституту. Студенту, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком із фінансуванням усіх витрат на її організацію та проведення фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом

Виробнича практика (3 семестр, II курс 5 тижні)

Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Навчальна діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях.
2. Ознайомлення з освітнім закладом (бесіди з адміністрацією, вчителями).
3. Аналіз календарних та поурочних планів вчителів, плану виховної роботи класу, ознайомлення з класною документацією.
4. Складання індивідуального плану роботи на час проходження педагогічної практики.
5. Відвідування у своєму класі всіх уроків та інших занять вчителя, їх конспектування.
6. Ведення педагогічного щоденника.
7. Підготовка та проведення всіх уроків з навчальних дисциплін за період проходження практики.
8. Проведення позаурочних форм освітньої роботи.
9. Індивідуальна навчальна робота з учнями.

Виховна діяльність

1. Відвідування позакласних виховних заходів у своєму та інших класах, їх обговорення.
2. Підготовка, проведення та обговорення виховних заходів (внутрікласний та загальношкільний: конкурси, вікторини, КВК, заочні подорожі, усні журнали, екскурсії, тематичні вечори, родинні свята, зустрічі з видатними людьми тощо).
3. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи з учнями.
4. Робота з батьками. Допомога вчителю у підготовці та проведенні батьківських зборів.

Методична діяльність

1. Консультації у вчителів та методистів з організаційних та методичних питань.
2. Ознайомлення з методичним кабінетом школи, роботою методичного об'єднання вчителів початкових класів, педагогічної ради, часткова участь у методичній роботі семінарів.
3. Допомога вчителю в обладнанні кабінету.
4. Виготовлення дидактичного матеріалу та наочних посібників.
5. Опрацювання методичної літератури. Вивчення шкільної документації та матеріалів передового досвіду вчителів.

Дослідницька діяльність

1. Психолого-педагогічне вивчення окремих учнів і колективу класу шляхом використання різних методів, спостереження за дітьми, бесіди з ними, педагогами і батьками, анкетування, узагальнення незалежних характеристик, соціологічне вивчення та ін.
2. Опанування різними способами збору інформації (бесіди, анкетування, спостереження, опитування, аналіз результатів діяльності дитини, психодіагностичні тести та ін.).
3. Організація діагностичного дослідження особистості вихованців, учнів (5-6 осіб) за обраним напрямом (рекомендовано 7-10 методик).
4. Проведення діагностичного дослідження міжособистісних взаємин, для визначення місця дитини в групі (2-3 методики).
5. Вивчити особливості дитячо-батьківських взаємовідносин обраних школярів, особливості їх спілкування з педагогами.
6. Проаналізувати психолого-соціальну ситуацію в класі чи психологічного розвитку особистості загалом.
7. Зробити самоаналіз своєї діяльності.

Форми звітності здобувачів вищої освіти

Здобувач вищої освіти захищає перед комісією виконання програми практики та подає звітну документацію. За наслідками практики виставляється оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності під час її проходження.

Звітна документація:

1. Педагогічний щоденник.

В щоденнику повинна бути відображена наступна робота практиканта: список учнів по формі останньої сторінки класного журналу (успішність учнів); план розміщення учнів у класі; розклад дзвінків у школі; розклад уроків у класі, за яким закріплений практикант; аналізи уроків.

2. Розробки планів конспектів уроків з дисциплін, які читаються в класі (з розрахунку не менше 10 уроків з української мови та літературного читання, 5 уроків з математики, 3 уроки з предметів природничого циклу та по 2 уроки з інших дисциплін).

3. Конспекти виховних заходів (2 виховних заходи).

4. Характеристика на студента–практиканта з місця проходження практики, з підписом директора школи та завірена печаткою.

5. Звіт здобувача вищої освіти про проведену роботу під час проходження практики, підписаний керівником групи та здобувачем вищої освіти.

6. Дидактичні матеріали (2-3), фотографії.

7. Опис досвіду педагогічної роботи вчителя з різних напрямів роботи з учнівським колективом.

Всі звітні матеріали здаються після закінчення практики в триденний термін груповому керівнику.

При оцінюванні результатів педагогічної практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта; його ініціативність і творчість;
- якість освітньої роботи на уроках;
- якість виховної роботи з класом і окремими учнями;
- якість індивідуальної дослідницької роботи, виконаної в ході педпрактики;
- якість оформлення документації з педпрактики;
- своєчасність здачі документації.

Підсумковий етап практики передбачає подання груповому керівнику звітної документації.

Загальна оцінка підсумків роботи студента-практиканта уміщує сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики (характеристика керівника практики);
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;
- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

	Показники якості виконаних завдань практики	Бали
	Виконання програми практики та дотримання режиму практики	5
	Якісне оформлення і ведення щоденника	10
	Виконаний обсяг годин та навчальних занять	10
	Рівень позитивного відгуку керівника від бази практики	5
	Результати емпіричного психодіагностичного дослідження учня (вихованця)	10
	Психолого-педагогічна характеристика класу	5
	Психолого-педагогічна характеристика учня	5
	Якісне оформлення звіту про проведену роботу згідно вимог	15
	Своєчасна здача документації практики згідно вимог	5
	Захист практики (обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту)	30
	Всього:	100

Студенту, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком із фінансуванням усіх витрат на її організацію та проведення фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом.

Студент, який не виконав вимог практики або при повторному проходженні практики отримав у комісії незадовільну оцінку, відрховується з числа студентів інституту.

Переддипломна практика (4 семестр, II курс 2 тижні)

Організація практики та зміст навчальної діяльності студентів-практикантів

Переддипломна практика проводиться на кафедрі педагогіки та психології ЗВО, яка має необхідне кадрове та науково-технічне забезпечення.

За результатами проходження переддипломної практики магістранти набувають компетенцій, знання та вміння, практичні навички, які активно застосовують в ході написання та захисту кваліфікаційної роботи.

Організаційно-підготовчий етап. Установча конференція. Коротка характеристика основних цілей та завдань практики, знайомство зі структурою і змістом практики, вимогами до звітної документації. Визначення індивідуального завдання з практики. Методичні рекомендації щодо проходження практики. Інструктаж з техніки безпеки. Планування діяльності.

Основний етап переддипломної практики присвячений підсумковому узагальненню фактичного матеріалу, формулюванню висновків, укладання ілюстративного матеріалу, оформлення тексту, додатків, підготовці доповіді та презентації кваліфікаційної роботи в рамках попереднього захисту. На даному етапі має вестися щоденник практики, із зазначенням результатів переддипломної практики та особливостями написання кваліфікаційної роботи магістра.

Підсумковий етап включає проведення заключної конференції, на якій здійснюється процедура попереднього захисту кваліфікаційної роботи, подається звітна документація з практики.

Обов'язки керівника практики

Безпосереднім керівником практики від кафедри призначається науково-педагогічний працівник кафедри, який забезпечує реалізацію програми практики.

Він має наступні обов'язки:

- на початку практики проводить інформаційні збори практикантів, на яких інструктує студентів про порядок проходження практики;
- звертає увагу на своєчасну організацію і забезпечення виконання завдань практики в необхідному обсязі;
- надає студентам консультації з питань, передбачених програмою практики;
- здійснює загальне керівництво практикою, несе відповідальність за дотримання студентом-практикантом чинних нормативних вимог;
- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- контролює графік підготовки кваліфікаційної роботи магістра до передзахисту / захисту;
- після завершення практики проводить диференційований залік, дає аргументовану оцінку роботі студента;
- подає документи, що характеризують результати практики;
- надає пропозиції щодо вдосконалення практики завідувачу кафедри;
- складає звіт керівника практики за результатами практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її поліпшення і доповідає на засіданні кафедри.

Під час проходження практики практиканту (за потреби) призначається додатковий консультант (науковий керівник кваліфікаційної роботи або інший провідний викладач кафедри).

Обов'язки практиканта

- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- ознайомитися із метою та завданнями практики, отримати від керівника практики всі необхідні документи та консультацію щодо їх оформлення;
- вчасно і повністю виконувати завдання, які передбачені програмою практики;
- своєчасно подавати керівникові практики від кафедри та науковому керівникові результати роботи, вести щоденник проходження практики;
- своєчасно подати на кафедру звіт про виконання індивідуальних завдань за встановленою формою і захистити його перед кафедральною комісією;
- проходити практику за термінами.

Оформлення звітної документації здобувачами вищої освіти відбувається в останні дні практики і подається керівнику практики від кафедри не пізніше ніж за день до проведення звітної конференції (заліку).

Звітні документи, які студент-практикант повинен надати на звіт:

1. Звіт за визначеною формою.
2. Науково-дослідну частину кваліфікаційної роботи, із відгуком наукового керівника про стан її готовності до передзахисту та доцільність її направлення на перевірку на антиплагіат.
3. Щоденник практики.

Форми звітності студентів про практику

Атестація за підсумками переддипломної практики здійснюється на підставі звіту, що відображає попередні результати кваліфікаційної роботи.

Підведення підсумків практики, оцінювання результатів

Після завершення практики студенти представляють звіт з переддипломної практики (обсягом 7-10 сторінок друкованого тексту) про попередні результати кваліфікаційної роботи магістра. Звіт повинен мати наступну структуру:

- назва кваліфікаційної роботи, прізвище та ініціали студента; прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання та посада керівника;
- актуальність теми дослідження;
- мета та завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- теоретична та інформаційна база дослідження;
- новизна одержаних результатів;
- практичне значення одержаних результатів дослідження;
- основні результати роботи (за розділами);
- висновки.

Викладачі кафедри заслуховують звіт з переддипломної практики та знайомляться з роботою студента, обговорюють її, роблять зауваження (по змісту, оформленню тощо), записують рекомендації до протоколу засідання кафедри. Оцінка за практику виставляється з урахуванням роботи студентів на всіх її етапах. Підсумки практики доповідаються керівниками практики та обговорюються на конференції (засіданні) кафедри.

Вид роботи	За звітну документацію	За захист результатів практики
Кількість балів	60 б.	40 б.
Розбаловка за видами роботи	Повнота розкриття актуальності теми дослідження – до 10 б.; Коректне визначення об'єкту та предмету дослідження – до 5 б.; Коректне визначення мети та завдань роботи – до 10 б.; Повнота розкриття методів дослідження – до 15 б.; Відповідність висновків меті та завданням дослідження – до 10 б. Грамотність оформлення текстового матеріалу – до 10 б.	Якість та повнота розкриття теми дослідження під час виступу – до 10 б.; Якість та дотримання структури презентації – до 10 б.; Дотримання часу, відведеного на виступ – до 5 б.; Відповіді на запитання студентів та викладачів – до 10 б.; Участь у дискусії – до 5 б.;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		

35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком із фінансуванням усіх витрат на її організацію та проведення фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом.

Студент, який не виконав вимог практики або при повторному проходженні практики отримав у комісії незадовільну оцінку, відраховується з числа студентів інституту.

Нормативно-правова база (Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України, Концепція НУШ, Державний стандарт початкової освіти)

Основна література

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 3 кн. Київ: Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. 280 с.
2. Большакова І. О. Інтегровані уроки в початковій школі: посібник. Київ: Перше вересня, 2016. 176 с.
3. Воронцова Т., Пономаренко В. Навально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Київ: Алатон, 2019. 128 с.
4. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. Харків : ВГ «Основа», 2018. 136 с.
5. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник/ упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 44 с.
6. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
7. Дівакова І. І. Інтерактивні технології навчання у початкових класах. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 180 с.
8. Концепція «Нова українська школа». URL : <https://mon.gov.ua/ua>
9. Методика викладання української мови в початковій школі: навч.- метод. посіб. / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2011. 364 с.
11. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами. Методичний посібник. - К.: Літера ЛТД, 2014. - 416 с.
12. Корягін М. В. Основи наукових досліджень. Київ: Алерта, 2014. 622 с.
13. Модельні програми та навчальні матеріали. URL : <https://nus.org.ua/articles/vchyteli-ne-propustit-31-i-32-tyzhni-modelnoyi-navchalnoyiprogramy/>
14. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
15. Оніщенко І.В. НУШ Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
16. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень. Київ: Знання, 2013. 288 с.
17. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень. Київ: Знання, 2007. 270 с.
18. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики – К: Університетська книга, 2019.- 442с.
19. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ: Грамота, 2012. 504 с.

20. Тематичні дні у 1 класі. I семестр / Н. А. Жиганюк та ін. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
21. Тематичні дні у 1 класі. II семестр / Н. А. Жиганюк та ін. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
22. Типові освітні програми. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
23. Хвилинки здоров'я – щодня. 1-2 класи / упоряд. В. П. Порошук. Харків : ВГ «Основа», 2018. 222 с.
24. Шість цеглинок: методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 35 с.
25. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 32 с.
26. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу – К. : «Центр навчальної літератури», 2014. – 142 с.
27. Воєвутко Н. Ю. Дистанційний курс «Методологія та організація наукових досліджень» / Н. Ю. Воєвутко. – Маріуполь: МДУ, 2016.
28. Воєвутко Н. Ю. Написання наукової статті: Методичні вказівки для студентів спеціальності «Переклад (новогрецька)» / Н. Ю. Воєвутко. – Маріуполь: МДУ, 2016 – 40 с.
29. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / Лузан Петро Григорович, Сопівник Ірина Віталіївна, Виговська Світлана Володимирівна. – 4-те вид. доповнене. – К.: НАКККіМ, 2019. – 368 с.
30. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / С.У.Гончаренко, П.М.Олійник, В.К.Федорченко та ін.; За ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. – К.: Вища шк., 2003. – 323 с.: іл.

Інформаційні ресурси

1. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/news/200-storinok-pro-nus-2302.html>
2. Електронні підручники для Нової української школи. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/handle/123456789/810>
3. LEGO Foundation. URL: <https://www.facebook.com/legofoundation/>
4. Нова українська школа. URL : <http://nus.org.ua/>
5. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
5. Студія он-лайн освіти. URL : <https://www.ed-era.com/>
6. Логіка і методи педагогічних досліджень. [Www.tspu.edu. http://www.tspu.edu.ua/kurs/4/Lekcii/Lec2.html](http://www.tspu.edu.ua/kurs/4/Lekcii/Lec2.html)
7. Г.В.Беленька. Курсова, бакалаврська, магістерська робота як ступені професійного зростання студента. [Http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_2_2005/21](http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_2_2005/21)
8. Основні напрями досліджень. Академія педагогічних наук України. <http://www.apsu.org.ua/ua/science/direction/>
9. Наукова робота. http://library.tup.km.ua/inf_res/bibliogr/hi_sc/2003/nauk.htm
10. Наукові дослідження — шлях до розв'язання проблем педагогіки. <http://ua.textreferat.com/referat-12845.html>
11. Наукові дослідження. Learn.dlab.kiev. Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України. [Http://learn.dlab.kiev.ua/?L=ua&p=ractivities](http://learn.dlab.kiev.ua/?L=ua&p=ractivities)
12. Наукові школи.. Http://www.uipa.kharkov.ua/nau_school.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ЗУІ
Протокол № „9” від „23” грудня 2020 р.
Ф-ДК-РПІ